

Příloha č. 3 - Zápis z místního šetření cyklotras a cyklostezek na ORP Litovel, Uničov a Šternberk, které proběhlo dne 12. 7. 2018

Přítomní:

- Olomoucký kraj, cyklokoordinátor: Petr Smítal, Stanislav Losert, Jaroslav Martinek
- Rada Olomouckého kraje:
 - Náměstek pro dopravu – Jan Zahradníček
 - Náměstek pro zdravotnictví – Dalibor Horák
 - Náměstek pro životní prostředí – Milan Klimeš
- ORP Litovel: Neset,
- ORP Uničov: Koutný, Malý, Zelinka, Smýkalová
- ORP Šternberk: Sova, Kostrůnek, Vychodil, Petřek.

Struktura zápisu:

1. Stručná anotace akce popsaná na webu Olomouckého kraje
2. Jednání v Litovli od 8:00
3. Informace z místního šetření

1. Stručná anotace akce popsaná na webu Olomouckého kraje

Na webu Olomouckého kraje je o akci zveřejněn následující text: Pracovní cyklovýjížděky se v polovině července zúčastnil náměstek hejtmána Dalibor Horák. Společně s krajskými cyklokoordinátory, pracovníky městských úřadů a představiteli veřejné správy absolvoval jízdu po už realizovaných cyklostezkách i úsecích, kde jsou trasy pro kolaře na Litovelsku, Šternbersku a Uničovsku zatím v plánu.

„Uničov je dlouhá léta republikovým lídrem ve výstavbě cyklostezek a okolní města a obce se k němu připojují. Za své aktivity v této oblasti získala tamní radnice několik významných ocenění,“ uvedl náměstek Horák.

Aktuálně je připravovaná výstavba cyklostezek mezi Střelicemi a Litovlí, Troubelicemi a Uničovem, nebo Šumvaldem a Libinou. Stezka pro kolaře přibude také z Uničova do Dlouhé Loučky a spojí i obce Újezd, Rybníček, Mladějovice a Babice.

Olomoucký kraj dlouhodobě stavbu cyklostezek podporuje. Letos navýšil celkovou částku, kterou mezi žadatele o dotaci rozdělí, na rovných patnáct miliónů korun. Hejtmanství podpoří třináct projektů.

Před časem navíc kraj schválil novou koncepci cyklodopravy a zavedl dohled cyklokoordinátora, který zajistí její plnění.

Zdroj: <http://www.kr-olomoucky.cz/kraj-proveroval-stav-cyklostezek-primo-v-terenu-aktuality-8002.html>.

2. Jednání v Litovli, které proběhlo od 8:00 v zasedací místnosti města Litovel

Základní informace:

Olomoucký kraj má nově zpracovanou Konceptci rozvoje cyklistické dopravy v Olomouckém kraji (dále jen „Cyklokonceptce“), která je strategickým rozvojovým dokumentem a má charakter územně plánovacího podkladu. Cílem je, aby Olomoucký kraj společně s obcemi ležícími na území Olomouckého kraje postupně vybudoval síť cyklotras, bezpečných cyklistických komunikací. Na rozdíl od ostatních krajů zřídil pozici krajského cyklokoordinátora, kterého zastupují Ing. Petr Smítal, Ing. Stanislav Losert, Ing. Jaroslav Martinek, který je přímo pověřen tímto úkolem, neboli spolupracovat se všemi zainteresovanými odbory na kraji a se všemi dalšími zainteresovanými organizacemi, aby bylo možné realizovat daný cíl.

V tomto kontextu již proběhla jednání na ŘSD, SŽDC, SFDI, Správě silnic Olomouckého kraje, Povodí Moravy, s odborem dopravy, investic kraje, proběhla první jednání v ORP Hranice a v ORP Zábřeh. Díky těmto jednáním byly získány velmi cenné poznatky o možných legislativních a finančních bariérách. Cílem je hledání řešení, které by pomohly k jejich odstranění nejen Olomouckému kraji, ale i dalším krajům.

Významné závěry z jednání:

- Účast hned tří náměstků Rady Olomouckého kraje je symbolem průřezovosti podpory cyklistické dopravy:
 - doprava – součást dopravního systému. Olomoucký kraj bude proto iniciovat jednání na Komisi dopravy Asociace krajů, aby se principy a závěry z Olomouckého kraje promítly do celé ČR.
 - zdraví – aktivní mobilita, součást agendy zdravotnictví nemůže být jen léčení nemocí, ale také prevence. V této chvíli nejde ani tak o střední a starší generaci, ale vyloženě o tu nejmladší. Pokud se zde nepodchytanou pohybové návyky, celá společnost bude brzy ve velkém problému a zdravotnictví nebude mít na léčení. Na jednání byl zmíněn tento článek: <https://www.pressreader.com/czech-republic/dnes-prague-edition/20180628/281831464470187>. Více o aktivní mobilitě: <http://www.dobramesta.cz/aktivni-mobilita>.
 - životní prostředí – snižování emisí a hluku, v tomto kontextu se na jednání hovořilo o měkkých opatřeních, kampaních. Olomoucký kraj by mohl podat žádost na SFŽP na kampaně spojené s čistou mobilitou. V letošním roce takto získal dotaci Zlínský kraj a kraj Vysočina. Mimo jiné i v samotné cyklokonceptci je odkaz na Programy zlepšování kvality ovzduší, kde pro Olomoucký kraj je relevantní dokument pro Střední Moravu, https://www.mzp.cz/cz/kvalita_ovzdusi_morava_2016, kde je klíčová příloha 1, od strany 108.
 - poznámka: k tomu je třeba ještě připočítat vazbu na regionální rozvoj, jako přirozenou součást strategického plánování měst a kraje a vazbu na investice, která zajistí investice do výstavby cyklostezek na dálkových trasách)
- Aktuální priority v realizaci Cyklokonceptce:
 - Zajisti monitoring všech plánovaných akcí a společně s Olomouckým krajem vytvářet podmínky pro jejich realizaci.
 - Příprava investičních akcí na realizaci dálkových cyklotras – Moravská stezka a cyklostezka Bečva. První koordinační jednání s odborem investic a se zainteresovanými obcemi (Lipová-lázně, Ostružná, Lesnice, Leština) proběhne

dne 26. 7. 2018. Náměstek pro dopravu Jan Zahradníček projevil přání se jednání zúčastnit.

- Žádost cyklokoordinátora o spolupráci s městy:
 - Cyklokoordinátor požádal města Litovel, Uničov a Šternberk o spolupráci při sběru dat o připravovaných a realizovaných opatření na podporu cyklistické dopravy na územích spadajících pod jejich ORP, které by zanesl do mapových podkladů, případně je mohl použít při jednání s dalšími organizacemi, jako je ŘSD, Povodí Moravy, Krajská správa silnic Olomouckého kraje, SŽDC, apod.
 - Za město Litovel se jedná o tuto kontaktní osobu:
 - Za město Uničov se jedná o tuto kontaktní osobu:
 - Za město Šternberk se jedná o tuto kontaktní osobu:
 - Cyklokoordinátor Olomouckého kraje bude moci díky tomu poskytovat mapovým společnostem aktuální vedení cyklotras a cyklostezek.
 - Vzhledem k tomu, že téma cyklistické dopravy je průřezové téma a dotýká se mnoha oblastí (viz. výše), je vítána spolupráce i s dalšími osobami. Čím více bude konkrétních osob participujících na realizaci krajské Cyklokoncepce, tím je vyšší předpoklad funkčnosti této koncepce.

Cyklokoordinátor shrnul dosavadní výstupy z jednání s ostatními výše uvedenými subjekty, které proběhly v uplynulých měsících a také formuloval některé oblasti kde bude třeba věci měnit za účinné pomoci ze strany Olomouckého kraje:

- Bude potřebná pomoc Olomouckého kraje na národní úrovni s výstavbou bezpečných komunikací a cyklistických tras na hrázích:
 - Všichni účastníci se shodli na tom, že dle logiky věci by na hrázích měla být značka B11, nikoliv C8 (resp. C9), ale tuto variantu nelze použít pro dotaci ze SFDI na cyklistické stezky. Existuje ale jedna možnost, že SFDI by tuto dotaci dalo Povodí, neboť SFDI má možnost podporovat i přístupové komunikace k vodním stavbám. Kraj by mohl zafinancovat projekt a o dotaci by mohlo požádat Povodí. Kraj by eventuálně mohl dofinancovat zbývající podíl. Co je ale podstatné, vždy by se jednalo o komunikaci, která prioritně slouží Povodí. Tento bod je nutné projednat společně s MZe a MD. Zároveň by byly podporovány takové projekty, které jsou v souladu s krajskou cyklokonceptí.
- A také pomoc Olomouckého kraje na národní úrovni s podporou výstavby a zejména rekonstrukcí účelových komunikací.
 - Diskuse byla o projektech, které chodí na SFDI, ale typově se zde nehodí, neboť se nejedná se o klasickou cyklostezku, ale spíše o klasickou účelovou komunikaci, která spojuje dvě obce.
 - Příkladem je žádost na cyklostezku „Cyklostezka Dolní Louky“.
 - Cílem je vyvolat jednání s MZe o hledání způsobu, jak budovat tyto komunikace financovány. Opět by takové komunikace měly být součástí krajské cyklokoncepce, tak jak bylo uvedeno na principu Olomouckého kraje.
- Bude potřebné rozšířit informovanost z úrovně Olomouckého kraje při propagaci Cyklokoncepce:
 - V rámci Olomouckého kraje se děje toho opravdu hodně a zaslouží si to zvláštní pozornost. Na webovém portále kraje jsou však informace o

cyklokoncepti zveřejněny jen na tomto odkaze: <http://www.kr-olomoucky.cz/analzy-a-koncepce-cl-184.html>.

- Cílem je ale vytvořit na webu Olomouckého kraje zvláštní sekci, která by informovala veřejnost o zajímavostech v této oblasti. Náměstkové Olomouckého kraje tento krok podpořili.
- Informace: spolupráce města a ŘSD, resp. krajské správy silnic při podpoře cyklistické dopravy.
 - Příklad z města Hranice, kde byly předloženy náměty na:
 - Vyznačení cyklistických pruhů na ulici tř. 1. máje a na ul. Nádražní. Dnes tam sice jsou, ale jsou v katastrofálním stavu (první úsek je krajská komunikace)
 - Díky dálnici se zklidnila doprava na průtahu, na silnici I/47, ulice Olomoucká a ulice Bělotínská. Je třeba pracovat na humanizaci průtahu (spolupráce s ŘSD)
 - I když má město vyprojektovanou cyklostezku podél silnice I/35 na ulici Hranické, chce preferovat vyznačení cyklistických pruhů, neboť se chystá obchvat a silnice se zklidní.
 - V případě ŘSD se diskutovalo o sladění zájmů měst a ŘSD v případech, kdy v koridoru plánované stavby silnice I. třídy se počítá i s cyklistickou stavbou. Koordinační roli zde může sehrát opět kraj, který by v rámci své cyklokoncepce definoval tyto styčné body. V tomto kontextu padl i podnět, že by mělo být vyvoláno jednání s MMR, aby zařadil cyklistické územně plánovací podklady do VÚC, aby se mohlo jednat o regulérní podklad pro ŘSD zapracovat cyklistická opatření do svých staveb, ostatně tak, jak to již nyní dělá SŽDC v Olomouckém kraji.
 - Závěry k zodpovědnosti za údržbu. Zvláště krajská správa silnic argumentovala tím, že se obává, že cyklisté je mohou žalovat v případě nehody za to, že měli nehodu kvůli špatné kvalitě vozovky a že by museli zintenzivnit údržbu. Jako příklad uvedli problém s cyklopruhy v Šumperku. SFDI argumentovalo tím, že tato připomínka je neopodstatněná, neboť doposud neexistuje případ, že by správce komunikace prohrál spor kvůli špatné kvalitě vozovky, pokud by se opravdu nejednalo o hrubé porušení předpisů. To co popsala krajská správa silnic jsou jen drobnosti. Naopak SFDI příklad ze Šumperka bere velmi pozitivně. SFDI nedoporučuje v tomto případě změnu zákona.
- Informace: Spolupráce města a SŽDC při podpoře cyklistické dopravy. Příklad z Hranic:
 - a. SŽDC v Olomouckém kraji se velmi vstřícně postavila k podpoře cyklistické dopravy. Nemá problém na svých stavbách podporovat opatření podporující cyklistickou dopravu. Dodatečně je přiložen zápis z jednání z 20. 6. 2018, kde je popsán návrh spolupráce mezi SŽDC a cyklokoordinátorem Olomouckého kraje. Zápis může sloužit jako model pro jednání i na ostatních krajích.
 - b. SFDI informoval, že je zřízen nový cyklokoordinátor ze strany SŽDC, který má řešit otázky výstavby cyklistických stezek na opuštěných drážních tělesech. Chystá se nový zákon, který bude konstatovat, že i když bude snesen železniční svršek, bude zde vybudována cyklostezka, tak stále zůstane pozemek SŽDC (nyní se převádí na jiného vlastníka)

- c. Byl uveden příklad z Olomouckého kraje. Chystá se výstavba nového železničního koridoru Hranice – Valašské Meziříčí, díky čemuž by se mohlo využít část drážního tělesa k výstavbě cyklostezky (spolupráce se SŽDC). Nebo se ruší lokální trať Velká Kraš - Vidnava, kde by rovněž mohla být vybudovaná cyklostezka.

3. Informace z místního šetření:

- Představení záměru na vybudování cyklistického podjezdu pod železniční tratí u Červenky
- Představení záměru na vybudování cyklostezky: jízda na kole po frekventované silnici Červenka – Střelice
- Prohlídka cyklostezky Uničov – Medlov,
- Jízda po minimálně frekventovaných silnicích Medlov – Lazce – Nová Dědina
- **Představení neúspěšného projektu na vybudování cyklostezky Šumvald – Dolní Libina – více komentářů je uvedeno níže**
- Prohlídka cyklostezky Šumvald – Nová Dědina – Uničov – Brníčko – Újezd
- Představení záměru na vybudování cyklostezky: Újezd – Mladějovice – Babice
- Prohlídka cyklostezky Babice – Šternberk – Bohuňovice – Hlušovice – Olomouc
- Představení záměru na vybudování cyklostezky a podjezdu u Štarnova
- Představení záměru na vybudování cyklistického podjezdu pod železniční tratí u Bohuňovic

Poznámka k elektrokolům

Součástí místní šetření byla i jízda na elektrokole, aby byly představeny výhody tohoto typu jízdního kola. Například náměstek hejtmana Dalibor Horák na elektrokole udržoval bez problému stabilní rychlost 25 km/h. Je třeba počítat s rozvojem elektrokol a také s možnostmi, které nabízí. I z toho důvodu se doporučuje, aby se rozšířila síť cyklotras Olomouckého kraje i na území Šumperska a Jesenicka. Více o elektrokolech je možné se dočíst na tomto odkaze: <http://www.dobramesta.cz/aktuality/692/elektrokola---prokleti-hrozba-nebo-prinos>.

Komentář k neúspěšné žádosti na vybudování cyklostezky Šumvald - Libina

Starosta obce Šumvald představil plán na vybudování cyklostezky Šumvald - Libina. Celou věc komentoval slovy: *"To máte těžké, na malé obce a na venkov se při stanovení indikátorů nemyslelo. My o cyklostezky máme zájem, jsou pro nás životně důležité, víme, že nám zkvalitňují náš venkovský život. Pro nás ale výstavba takové cyklostezky je finančně náročná a bez dotací se neobejdeme. Pro velká města je to jen kapka v moři a přitom ony ty dotace dostaly. Ano, na body jsme prohráli, ale kdyby byla větší alokace, pak i na nás by zbylo. Takto musíme vrátit i dotaci z Olomouckého kraje, kde jsme měli přislíbeno spolufinancování"*.

Byl zveřejněn seznam cyklistických stezek, které byly schválené k financování v rámci 72. výzvy IROP. Celkem bylo podpořeno 17 akcí o celkové výši 235 mil. Kč. Seznam všech akcí je dostupný na tomto odkaze - http://www.irop.mmr.cz/getmedia/e8c1ee09-1fcc-4185-9a53-7bc2d4a7e6d4/Prehled-schvalenych-a-nahradnich-projektu_72-vyzva-IROP.pdf.aspx?ext=.pdf.

Při bližším pohledu na [schválené projekty](#) zjistíme, že mezi podpořenými jsou většinou menší a střední města. Nejlepší hodnocení má Planá nad Lužnicí, která se svými 4 000 obyvateli

určitě nepatří zrovna mezi velkoměsta. Dále tam je například Písek, Klatovy, Studénka, Pohorelice nebo Zlechov.

Mezi kritérii se hodnotila intenzita automobilové dopravy na silnici, ze které má být cyklistická doprava odvedena, či obsahovalo i tato kritéria: *"Projekt zahrnuje úpravu nebo realizaci cyklostezky či liniového opatření pro cyklisty směřujícího bezprostředně k přestupnímu uzlu na železnici"* a *"Projekt zahrnuje úpravu nebo realizaci cyklostezky či liniového opatření pro cyklisty směřujícího bezprostředně k přestupnímu uzlu/stanici/zastávce veřejné dopravy obsluhované linkami v systému integrované dopravy"*.

(Zdroj: Specifická pravidla pro žadatele a příjemce, [ke stažení zde](#))

Za takových podmínek nemohla žádost obce Šumvald uspět. Lze panu starostovi doporučit, aby podal projekt na SFDI, ale pokud MMR tento krok doporučí všem neúspěšným žadatelům, tak na SFDI přijdou už nyní projekty ve výši 365 mil. Kč. Je otázkou, zda bude ochoten SFDI tuto částku vyčlenit?

Z uvedeného vyplývá, že velmi důležité je nastavení indikátorů jako je počet nově vybudovaných km cyklostezek který je tak nízký, že je jasné, že to absolutně neuspokojí potřeby České republiky. Dobře to bylo vidět na přípravě ITI Olomoucké aglomerace. Obce požadovaly na cyklostezky jen v tomto regionu 700 mil. Kč, ale skutečnost pak byla podstatně nižší.

Dnes hovoříme o tzv. Plánech udržitelné městské mobility, či o Plánem udržitelné regionální mobility, kde významnou roli hraje i cyklistická doprava. Ať už se ten plán jmenuje jakkoliv, musí mít dobře nastavené indikátory. K čemu jsou obecné informace o tom, jak je jízda na kole prospěšná. Blíží se volby a zcela jistě opět budou politici hovořit o tom, jak podpoří cyklistickou dopravu, proto je důležité aby byli schopni říci – postavíme tolik a tolik km cyklostezek.

Zápis sepsal dne 19. 07. 2018

Jarda Martinek